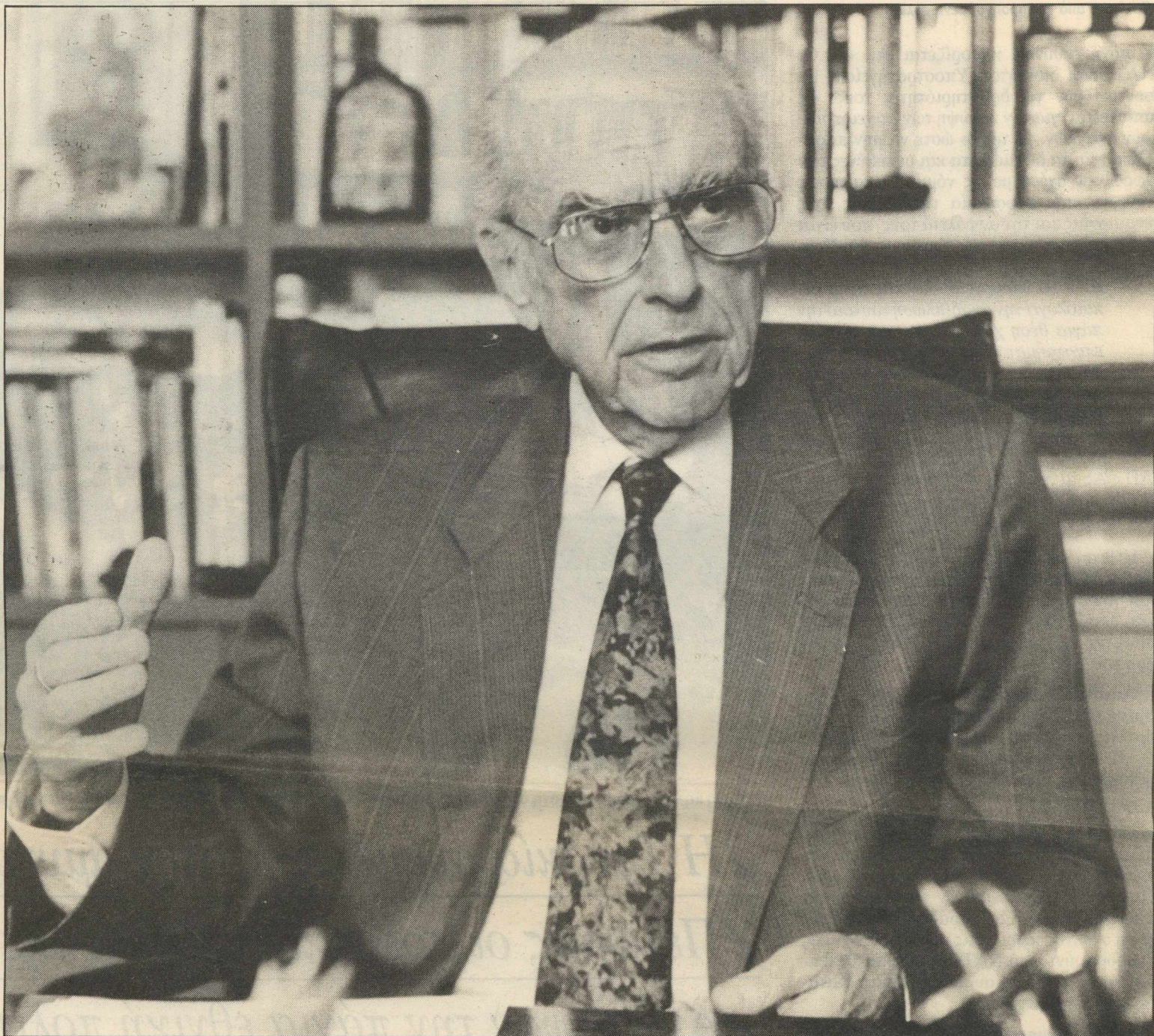

Δριμύ κατηγορώ

Ο Ανδρέας
λά στα «NEA»
το ΝΑΤΟ,
Τουρκία
και το Αιγαίο

Απαράδεκτη η υποχώρηση για τα Στρατηγεία

ΕΡ.: Κύριε Πρόεδρε, η Σύνοδος Κορυφής του ΝΑΤΟ που αρχίζει μεθαύριο στην Αθήνα έχει κάτι ιδιαίτερο: Είναι η πρώτη μετά την αποδοχή από τη χώρα μας - με την υπογραφή του υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Ι. Βαρδιτσιώτη - ίδρυσης Στρατηγείων του ΝΑΤΟ στο ελληνικό έδαφος, ύστερα από δεκαετίες άρνησης. Θεωρείτε ότι αυτή η κίνηση δικαιολογείται υπό το φως των εξελίξεων στην περιοχή μας;

ΑΠ.: Η αποδοχή ίδρυσης των Στρατηγείων του ΝΑΤΟ στη χώρα μας από την κυβέρνηση της Ν.Δ., χωρίς να υπάρχουν όρια επιχειρησιακής ευθύνης για τους Έλληνες διοικητές, συνιστά μια απαράδεκτη υποχώρηση από μια πάγια εθνική θέση που ισχύει σχεδόν από τα πρώτα χρόνια της ένταξής μας στη Βορειοατλαντική Συμμαχία και επαναβεβαιώθηκε ρητά στη μακρά διάρκεια των συζητήσεων για την επανένταξη των δυνάμεών μας στην ενοποιημένη στρατιωτική δομή, μετά τα γεγονότα της Κύπρου.

Η πολιτική αυτή που, πρέπει να σημειώσουμε, ακολουθήθηκε από όλες τις ελληνικές κυβερνήσεις μετά το 1960 (Γ. Παπανδρέου,

Κ. Καραμανλή, Γ. Ράλλη, Α. Παπανδρέου) συνοψίζεται στο ότι οι Έλληνες (ΝΑΤΟϊκοί) διοικητές πρέπει να έχουν καθορισμένα όρια επιχειρησιακής ευθύνης, σε τρόπο ώστε να καλύπτεται όλος ο αιγαιοπελαγίτικος εθνικός χώρος και οι προσβάσεις προς αυτόν. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το ανατολικό όριο της ελληνικής αμυντικής ζώνης πρέπει να συμπίπτει με τη γραμμή του FIR Αθηνών.

ΕΡ.: Απαίτηση, την οποία κι εσείς είχατε προσυπογράψει ως Πρωθυπουργός και υπουργός Εθνικής Άμυνας...

ΑΠ.: Η απαίτηση αυτή ήταν μέχρι πρόσφατα απαραίτητη προϋπόθεση για την ίδρυση των Στρατηγείων του ΝΑΤΟ και είχε κωδικοποιηθεί από τον Νοέμβριο του 1980 με διαταγή του τότε υπουργού Άμυνας (Ε. Αδέρωφ), η οποία επανεκδόθηκε μετά το 1982 με την υπογραφή μου ως Πρωθυπουργού και υπουργού Άμυνας. Η διαταγή αυτή καθόριζε ανάμεσα σ' άλλα ότι: «... Τα ανατολικά όρια επιχειρησιακής ευθύνης μας εις την θάλασσα και τον αέρα δεν μπορεί να είναι σε κανένα σημείο δυτικότερα από το ανατολικό όριο του FIR Αθηνών.

Η Ελλάς δεν δέχεται όπως τμήμα του εδά-

φους της, των χωρικών της υδάτων και του εναερίου χώρου της, ως και των θαλασσίων παρακτίων περιοχών της και των εναερίων προσβάσεων από και προς το νησιωτικό της σύμπλεγμα, υπάγονται υπό την επιχειρησιακήν αρμοδιότητα Συμμαχικού Στρατηγείου που δεν εδρεύει στο έδαφός της και δεν διοικείται από Έλληνα αξιωματικό.

Οι ανωτέρω αρχές είναι απαράβατες και θα διέπουν οποιονδήποτε διακανονισμό ορίων επιχειρησιακής ευθύνης...».

ΕΡ.: Ποια είναι η νέα πολιτική της Συμμαχίας στην οποία συναίνεσε η ελληνική πλευρά;

ΑΠ.: Στην υπουργική σύνοδο του Δεκεμβρίου 1992, ο Έλληνας υπουργός Άμυνας συγκατατέθηκε στην υιοθέτηση, από τη Συμμαχία, μιας νέας πολιτικής για τα λεγόμενα «υποστρατηγεία» (Αεροπορικό Στρατηγείο Λάρισας, Διοίκηση Ανατολικής Μεσογείου - Α/ΓΕΝ) με βάση την οποία καταργούνται οι περιοχές ευθύνης τους.

Έτσι, αντί της πάγιας οργανωτικής αρχής που προσδιορίζει ότι κάθε στρατιωτικός διοικητής προκειμένου να φέρει εις πέρας την αποστολή του πρέπει να έχει συγκεκριμένη

Ανδρέας: Εκχώρούν κ

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

περιοχή ευθύνης, καθορίζεται ότι: «... Οι ΝΑΤΟϊκοί διοικητές (Υποστρατηγείων) θα συντονίζουν τις δραστηριότητές τους, ως απαιτείται, για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών, με τρόπο ώστε να μην παραβλέπονται τα δικαιώματα και οι ευθύνες των χωρών σε σχέση με τις νόμιμες απαιτήσεις τους για την προστασία της εθνικής τους κυριαρχίας και την ασφάλειά τους, που είναι συμβατές με τις σχετικές Συνθήκες και Συμφωνίες...».

ΕΡ.: Το υπουργείο Άμυνας όμως δικαιολογεί την αναδίπλωσή του από την πάγια θέση χρησιμοποιώντας κάποια επιχειρήματα. Όπως το ότι «η αρνητική πολιτική μας απέναντι στο ΝΑΤΟ δεν απέδωσε», «η Τουρκία κέρδιζε έδαφος λόγω της μη συμμετοχής μας στις ΝΑΤΟϊκές ασκήσεις». Τι αντιτίθεντε σ' αυτά τα επιχειρήματα;

ΑΠ.: Ας τα πάρουμε ένα - ένα.

α. «Η αρνητική πολιτική μας απέναντι στο ΝΑΤΟ δεν απέδωσε».

Η θέση της Ελλάδας δεν ήταν αρνητική απέναντι στο ΝΑΤΟ. Ήταν στάση συνεπής που προστάτευε τα νόμιμα συμφέροντά μας και βασιζόταν στη συμφωνία επανένταξης που συνομολογήσαμε με το ΝΑΤΟ τον Οκτώβριο του 1980.

Αυτό που διέπραξε η κυβέρνηση τον περασμένο Δεκέμβριο ισοδυναμεί με ανάθεση της άμυνας του Ανατ. Αιγαίου στην Τουρκία. β. «Η Τουρκία κέρδιζε έδαφος λόγω μη συμμετοχής μας στις ΝΑΤΟϊκές ασκήσεις».

Η μη συμμετοχή μας στις ασκήσεις δεν είχε σχέση με τη λειτουργία των Στρατηγείων. Ήταν νόμιμη αντίδραση σε σχεδιασμούς και διευθετήσεις που ήσαν βλαπτικές για μας. Τίποτα δεν άλλαξε με την κατάργηση των ορίων περιοχών. Για παράδειγμα, συμμετέχει η Λήμνος τώρα στις ασκήσεις ΝΑΤΟ; Συμμορφούνται τα ΝΑΤΟϊκά αεροσκάφη με τους κανόνες εναερίου κυκλοφορίας; Καταθέτουν σχέδια πτήσεως;

Επίσης, το υπουργείο Άμυνας ελπίζει ότι επειδή το χερσαίο Στρατηγείο θα περιλαμβάνει στην αρμοδιότητά του όλη την επικράτεια, και η Αεροπορία μας θα αναλάβει την προστασία όλου του χώρου του FIR Αθηνών.

Ωστόσο, πρόκειται για ευσεβείς πόθους. Το περιεχόμενο του «κειμένου αρχών» κάθε άλλο παρά δικαιολογεί τέτοια πρόβλεψη λόγω των περιορισμών που θέτει. Το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει. Οι θέσεις που υποστηρίζουν Τούρκοι και ΝΑΤΟϊκοί δικαιολογούν τέτοια αισιοδοξία;

ΕΡ.: Από την ανάλυση της παραγράφου 9Α του «κειμένου αρχών» που κάνετε παραπάνω, δίνετε τεράστια σημασία στο ότι το κείμενο αναφέρεται μόνο στις διεθνείς Συνθήκες (οι οποίες, όπως ερμηνεύονται από την τουρκική πλευρά, μιλούν για αποστρατιωτικοποίηση της Λήμνου και της Σαμοθράκης) κι έτσι παρέχει τη δυνατότητα στην Άγκυρα να επικαλεστεί δικαίωμα συνυπευθυνότητας στο χώρο αυτό του Αιγαίου.

ΑΠ.: Είναι φανερό ότι με την αποδοχή ίδρυσης των Στρατηγείων με ταυτόχρονη κατάργηση των ορίων περιοχών στη θάλασσα και τον αέρα του Αιγαίου και την υποχρέωσή μας να συζητάμε με την Άγκυρα για στρατιωτικές ρυθμίσεις στο χώρο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς Συνθήκες (σε μια από

«Ευθύνη καταλογίζουμε και στη στρατιωτική ηγεσία» λέει ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Ανδρέας Γ. Παπανδρέου στον συντάκτη μας Νότη Παπαδόπουλο

✓ *Η Τουρκία συμμετέτοχος στην άμυνα του Αιγαίου!*

✓ *Πελώριες οι πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης*

✓ *Ανέτρεψαν την πάγια εθνική πολιτική*

✓ *Υλοποίηση στην πράξη της θέσης Μητσοτάκη*

✓ *Να κατατεθούν στη Βουλή όλα τα έγγραφα*

τις οποίες - Παρισίων - η Τουρκία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος) καθιστούμε τη γειτονική χώρα συναρμόδια για τα αμυντικά ζητήματα του αιγαιοπελαγίτικου χώρου και δυναμιτίζουμε στην ουσία το υφιστάμενο Status Quo στην περιοχή, κάτι που αποτελεί στόχο των σωβινιστών της Άγκυρας.

Επομένως, με τη συγκατάθεσή μας η Άγκυρα καθίσταται ενδιαφερόμενο μέρος για την άμυνα του αιγαιοπελαγίτικου χώρου, συμπεριλαμβανομένων και των νησιών του. Αυτό συνιστά εκχώρηση κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, είναι πράξη εθνικής μειοδοσίας και θυμίζει τη συμφωνία της κυβέρνησης του Ελληνικού Συναγερμού το 1955 να παρακαθήσει και η Τουρκία στη Διάσκεψη του Λονδίνου για την τύχη της Κύπρου.

Δυστυχώς, η ολέθρια αυτή ρύθμιση αποτελεί υλοποίηση στην πράξη της πολιτικής θέσης του κ. Μητσοτάκη ότι «... έχουν και οι Τούρκοι δικαιώματα στο Αιγαίο...» και

πραγματοποιεί την παλιά του πρόθεση να ιδρυθούν τα Στρατηγεία στη Λάρισα χωρίς όρια, γεγονός για το οποίο είχε έλθει σε σύγκρουση με τον αείμνηστο Ε. Αδέρωφ τον Δεκέμβριο του 1980.

ΕΡ.: Τι ευθύνες αποδίδετε στον υπουργό Εθνικής Άμυνας για το θέμα των Στρατηγείων; Τι θα κάνει το ΠΑΣΟΚ;

ΑΠ.: Οι πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης και του υπουργού Εθνικής Άμυνας είναι πελώριες για την αποδοχή ρυθμίσεων στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, που στην ουσία προωθούν τον επεκτατισμό της Τουρκίας. Ευθύνη καταλογίζουμε και στη στρατιωτική ηγεσία και στους ανώτατους εκείνους επιτελείς που εισηγήθηκαν την αποδοχή μιας σαφώς βλαπτικής ρύθμισης ή δεν αντέδρασαν διατυπώνοντας εγγράφως τις παρατηρήσεις τους σε άνωθεν εντολές.

Εκτός αν δεχθούμε την εκδοχή ότι η κομμα-

τικοποίηση στις Ένοπλες Δυνάμεις και η επαναφορά στην ενέργεια (με παράνομες μεθοδεύσεις) κομματικών εγκαθέτων, καθώς και η τοποθέτηση σε θέσεις υψηλής ευθύνης, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, ακαταλλήλων αξιωματικών, έχουν υποβαθμίσει σε τέτοιο βαθμό την ικανότητα επιτελικής επεξεργασίας, ώστε να μην μπορούν να εντοπισθούν, πίσω από τις γραμμές ΝΑΤΟϊκών κειμένων, θανάσιμες παγίδες για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Σε κάθε περίπτωση η ευθύνη της κυβέρνησης παραμένει ακέραια.

Το ΠΑΣΟΚ επιμένει να κατατεθούν στη Βουλή των Ελλήνων όλα τα έγγραφα που αφορούν στην πρόσφατη «ρύθμιση», με βάση την οποία καταργούνται τα όρια επιχειρησιακής ευθύνης στο Αιγαίο. Δεν είναι παραδεκτό τα στοιχεία αυτά να τα γνωρίζουν οι Τούρκοι και όχι οι Έλληνες βουλευτές.

Υπριαρχικά δικαιώματα

Τι κρύβεται πίσω από την παράγραφο 9α της Συμφωνίας Ίδρυσης των Στρατηγείων του ΝΑΤΟ

Η παράγραφος (9α) του «κείμενου αρχών» που υπογράφηκε τον Δεκέμβριο 1992 από τους υπουργούς Άμυνας του ΝΑΤΟ (συμπεριλαμβανομένου και του κ. Βαρδιτσιώτη) είναι η μόνη παράγραφος που δόθηκε στους δουλευτές του ΠΑΣΟΚ που επισκέφθηκαν το υπουργείο Εθνικής Άμυνας για να ενημερωθούν.

Η παράγραφος αυτή αναφέρει: «Η Στρατιωτική Επιτροπή ζητάει οι ΝΑΤΟϊκοί διοικητές θα συντονίζουν τις δραστηριότητές τους, ως απαιτείται, για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών, με τρόπο ώστε να μην παραβλέπονται τα δικαιώματα και οι ευθύνες των χωρών σε σχέση με τις νομικές απαιτήσεις τους για την προστασία της εθνικής τους κυριαρχίας και της ασφαλείας τους, που είναι συμβατές με τις σχετικές Συνθήκες και Συμφωνίες. Οι διευθετήσεις και διαδικασίες που θα εκπονηθούν πάνω σ' αυτή τη βάση θα συμφωνηθούν σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Επιπροσθέτως, οι διοικητές του ΝΑΤΟ θα καθορίζουν τις απαραίτητες διαδικασίες που θα διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία του ενοποιημένου συστήματος αεράμυνας. Οι διαδικασίες που θα βασίζονται στις παραπάνω αρχές, θα αναγραφούν σε σχετικά κείμενα».

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Α. Παπανδρέου μιλώντας στα «ΝΕΑ» έκανε την ακόλουθη ανάλυση της σημαντικής αυτής παραγράφου:

α) Η ευθύνη για την προάσπιση της εθνικής κυριαρχίας που

αναφέρεται στο «κείμενο αρχών» (στην πραγματικότητα ένα έγγραφο «πολιτικής» της Στρατιωτικής Επιτροπής του ΝΑΤΟ) είναι μια αρχή γενικά αποδεκτή, αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση κάθε χώρας και ουδέποτε αμφισβητήθηκε από τη Συμμαχία. Η αρχή αυτή μνημονεύεται σε πολλά επίσημα έγγραφα του ΝΑΤΟ και ίσχυε πάντοτε (MC 36/3). Η επανάληψή της σε κείμενο της Στρατιωτικής Επιτροπής δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να θεωρηθεί επιτυχία της ελληνικής κυβέρνησης.

β) Αντίθετα, η προσθήκη της φράσεως «... νόμιμες απαιτήσεις για την ασφάλεια (legitimate requirements... with respect to... security), πέρα από την ανάγκη προστασίας της εθνικής κυριαρχίας, είναι σαφές ότι ικανοποιεί το πάγιο αίτημα της Άγκυρας για τη δημιουργία μιας «ζώνης ασφαλείας δυτικά της Μ. Ασίας» με την προβολή του επιχειρήματος της ύπαρξης «αμυντικού κενού» στο Ανατολικό Αιγαίο.

Περιορισμός

Η ερμηνεία αυτή τεκμηριώνεται από τη φράση που ακολουθεί στο κείμενο αρχών την λέξη security και έχει ως ακολούθως: «... consistent with international law and relevant treaties and agreements...».

Είναι σαφές ότι ο περιορισμός αυτός τέθηκε για να υποβαθμίσει τη σημασία των ευθυνών για την προστασία της εθνικής κυριαρχίας και ορίζει ότι κατά τον συντονισμό των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων για την κάλυψη των στρατιωτικών αναγκών του ΝΑΤΟ, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί αποστρατιωτικοποίησης (όπως τους ερμηνεύει η Άγκυρα) ώστε να επισημοποιηθεί η αντίληψη του «αμυντικού κενού» στο Ανατ. Αιγαίο, το οποίο... προσφέρεται να καλύψει η Τουρκία με ευκολίες και δυνάμεις που σταθμίζουν στη Μ. Ασία.

Μια πρόσθετη απόδειξη ότι ο παραπάνω περιορισμός στοχεύει στην ικανοποίηση τουρκικής αξίωσης, είναι ότι αποφεύγεται ο όρος Conventions και χρησιμοποιούνται οι λέξεις treaties και agreements, για να αποκλεισθεί κάθε αναφορά στη Σύμβαση του Montreux (1936) με βάση την οποία καταργήθηκαν οι περιορισμοί αποστρατιωτικοποίησης για τη Λήμνο και τη Σαμοθράκη που είχε επιβάλει η Συνθήκη της Λωζάνης (1923).

γ) Το «κείμενο αρχών» αναφέρει ότι «... οι διευθετήσεις και διαδικασίες που θα εκπονηθούν πάνω σ' αυτή τη βάση θα συμφωνηθούν σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες χώρες...».

NATO RESTRICTED

ANNEX A to
MCX-CBC-089-92

MC Policy

9. (NR) MC policy for sub-PSC HQ is:

- a. The MC requires NATO commanders to co-ordinate their activities as necessary to meet operational requirements, but in such a way that nations' rights as well as responsibilities and their legitimate requirements with respect to the defence of their sovereignty and security, consistent with international law and relevant treaties and agreements, are not infringed. Arrangements and procedures on this basis will be arrived at in consultation with nations concerned. In addition, NATO commanders will establish procedures as necessary to ensure the effective operation of the NATO Integrated Air Defence System. Procedures based on the above principles will be laid down in appropriate documents.

Το ακριβές κείμενο της παραγράφου 9α που προσυπέγραψε και η ελληνική κυβέρνηση τον Δεκέμβριο του 1992

«Αυτή είναι μια εθνικά απαράδεκτη ρύθμιση. Μέχρι τώρα όλες οι συζητήσεις για την άμυνα του Αιγαίου και τα συναφή θέματα γίνονταν ανάμεσα στην Ατλαντική Συμμαχία και τις ελληνικές αρχές. Ήδη, δεχόμαστε να συμμετάσχει σε όλες τις σχετικές διαδουλεύσεις ως ισότιμο μέλος και η Τουρκία.

δ) Η «πολιτική» της Στρατιωτικής Επιτροπής, την οποία ενέκρινε η ελληνική κυβέρνηση, αναφέρει ότι οι ΝΑΤΟϊκοί διοικητές (επομένως και οι Τούρκοι) θα καθορίσουν διαδικασίες που θα εξασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία του ενοποιημένου συστήματος αεράμυνας (και πάνω από το Αιγαίο).

Η αεράμυνα

Εδώ είναι προφανές ότι με τον αποκλεισμό των ευκολιών και δυνάμεών μας που εδρεύουν στα νησιά (Radar, αεροδρόμια αναγκαιότητας, τηλεπικοινωνίες κ.λπ.), δάσει των αρχών και περιορισμών αποστρατιωτικοποίησης που συμφωνήθηκαν, θα οδηγήσουν μοιραίως στην ανάλυση της ευθύνης αεράμυνας του Ανατ. Αιγαίου από Τούρκο στρατιωτικό διοικητή ή τη θεσμοθέτηση κάποιας μορφής

αμυντικής συνυπευθυνότητας στο χώρο αυτό. Καλούμε την κυβέρνηση ν' απαντήσει στο ερώτημα: Ποιος θα είναι υπεύθυνος, στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, για την επί καθημερινής βάσεως «αστυνόμευση» του Βορειοανατολικού Αιγαίου, π.χ. όταν η Συμμαχία δεν αποδέχεται τη χρησιμοποίηση του αεροδρομίου της Λήμνου και την εκμετάλλευση των πληροφοριών του Radar του νησιού;

Εξωφρενικό

Από τις πληροφορίες που υπάρχουν, η Άγκυρα, ευρισκόμενη σε θέση ισχύος, λόγω της πρόσφατης ρύθμισης που αποδέχθηκε η ελληνική κυβέρνηση, προβάλλει εξωφρενικές απαιτήσεις και δεν συμφωνεί με τη χρηματοδότηση κατασκευής των ευκολιών των Στρατηγείων ούτε τη λειτουργία τους από υπάρχουσες εγκαταστάσεις, αν δεν συμφωνηθούν προηγουμένως όλα τα σχετικά επιχειρησιακά θέματα, ασφαλώς με τρόπο που να προωθούνται τα σωβινιστικά της σχέδια. Μάλιστα, η Τουρκία που για δεκαετίες ζητούσε την κατάργηση των ορίων στο Αιγαίο, τώρα που επέτυχε την εκθεμελίωσή τους, αξιώνει να επαναπροορισθούν, με βάση τα κριτήρια που συμφωνήθηκαν τον περασμένο Δεκέμβριο στην υπουργική σύνοδο.